

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Május' 27 - dik napján, 1817 - dik esztendőben.

B é t s.

Egy itt kijött *Circulare* által a' levelekért fizetendő postapénz Jnniusnak első napjától fogva következő módon rendeltetett-el: A' feladásnak helyétől fogva a' kivételnek helyéig való távolsághoz mérsékeltek 3 postastátzionyi különözés szerént, a' levelekért való fizetés. Egy magános, fél lótot nyomó levélért, 1-től fogva 3 státzióig 6 — 3-tól fogva 6-tig 12 — 6-tól fogva 9-tzig 18 — 9-től fogva 12-tőig 24 — 12-tőtől fogva 15-tig 30 — 15-től fogva 18-tzig 36 — 18-tzan fe-lyűl pedig mindenütt 42 krajtzárokat kell, Bétsi betsű pénzben, vagy pedig 14 krajtzárokat Conventziós pénzben fizetni, melly mindenütt a' 300-zas *Cursushoz* képpes-ten van feltételve. Az 1 lótos levél fizet eszsze-rént az első 3 státzióig 12 krajtzárt — 18 státzióon túl pedig 1 forintot 24 krt. A' leg nagyobb terhű levél, melly a' pos-tákon felvétetik, tudniillik a' melly 32 ló-tot nyom, fizet az irt első legkissebb tá-volságra 4 ft. 48 krt., a' legnagyobbra 36 forintot 36 krt, Bétsi bets szerént, vagy pedig 14 frt. 12 krt. Conventziós pénz-ben. —

A' külső országokra menő levelekért hasonlóképpen a' meszszeségnek mennyi-ségéhez képpes-ten kell fizetni, mellyekre nézve itt 12 státzióra tétetik a' legnagyobb távolság; következésképpen a' legkönnyebb levél a' legbissebb meszszeségre 6 a' leg nagyobbra 42 — a' legnehezebb levél a' legkissebb meszszeségre 4 ft. 48 kt, a'

legnagyobb 33 ft. 46 krt fizet; itt öt gráditsú különözések vannak határozat-va, és ezek tsak a' belső Cs. K. tartomá-nyokat illetik, 's ezekért a' postapénzt, tsak a' feladásnak helyétől fogva az utol-só Császári határig, vagy megforditva in-nét a' levél kiadásának helyéig fizettetik-meg: hanem ennekfelette, mint eddig szokásban volt, a' *Transitóért* is fizetni kell. A' fizetés minden országba tartozó levélért, ott-járó pénzben tétetik.

A' belső országi levelezésért tsak egy-szer kell fizetni, ott, a' hol kiadatik, az által a' ki azt kiváltja. *Kivételnek*: azok a' levelek, mellyeket a' feladó frankíroz-tat; és az olyan levelek, a' mellyek olyan személyekhez küldtetnek, a' kik szaba-dok a' levelekért való fizetéstől, vagy pe-dig a' mellyek közönséges Hivatalokhoz küldtetnek; így szintén a' külső orszá-gokra menő levelek is; mind ezekért ott kell fizetni, a' hol feltétetnek, 's akkor mikor feltétetnek.

Az olyan levelekre nézve, mellye-kért a' kivételkor kell fizetni, minden postaházaknál különös hely leszen hatá-roztatva, melybe a' bezárás' idejéig min-den időben betétethetnek a' levelek: ama-zokat a' leveleket ellenben, tudniillik, mellyekért a' feladáskor kell fizetni, a' postatiszteknek kezébe kell adni. Ha meg-történik, hogy ilyen utóbbi nemű leve-lek vagy pakéták, az azért tartozó sum-mának lefizettetése nélkül a' letétel' hel-lyére betétetnek, ezeket ezen esetben a' postahivatal el nem küldheti, még úgy

se', ha közönséges Hivatalokhoz szólnak: hanem az ilyeneknek titulusok 's feladattatások' helye írásba tétetik, oly megjegyzéssel, hogy ezek, az érettek tartozó fizetésnek elmulasztatásáért el nem küldetettek, 's ez az írás a' postahivatalnál közönségesen felfüggesztetik. Azután, ezeknek tulajdonosaik, ha leteszik az ezekért tartozó taksát, véghez vihetik leveleiknek elküldtetését, vagy pedig, ha azokhoz való tulajdonosi jussokat megmutatják, azokat vissza kívánhatják: ellenben, ha négy hetek alatt egygyiket se' tselekszik, az ilyen levelek, közönséges felvigyázat alatt elégettetnek. —

Minden embernek szabadságában áll, hogy a' hozzá szolló leveleket elfogadja, vagy el ne' fogadja. Ha el nem fogadja, ezen esetben az ilyen levél vissza küldetik azon postaházhoz, a' hova feladatott, ott a' levél titulusa írásba tétetvén, ezen írás közönségesen kifüggesztetik, 's ily módon lehetőségessé tétetik az, hogy a' tulajdonos a' maga levelét, minekutánna a' maga tulajdonosságát megmutatta, visszavehesse. Az ilyen vissza küldetett levelek, ha a' kifüggesztetésnek napjától fogva két hónapok alatt vissza nem vétettetnek, közönséges felvigyázat alatt elégettetnek. Minden boritékírásban a' feladás' helyével egygyütt a' kiadás' helye, 's ha ezen helyen posta ház nem volna, az oda leg közelébb helyhez tetve lévő postahivatal, így szintén az az ország vagy tartomány is, a' melyben az utolsó találtatik, pontossan és jól olvashatólag feljegyeztesenek. —

Ezen intézetek az Austriai Császári birodalomnak minden tartományait illetik, kivéven a' Lombardiai 's Velentzei Királyságot.

A' Cs. K. Udvari Kamarának egy Apr. 29-dikén költ Dekretuma által megengedettett, hogy Erdélyben *Szebentől Brassóig*, 's innét vissza *Szebenig*, Junius'

1-ső napjától fogvást, minden 14 napok alatt való *postaszekér-járás* álljon-fenn; melly is, a' Bétsből Junius' 2-dikán útnak indulandó postaszekérrel oly módon fog összsatsatoltatni, hogy a' *Brassóba* küldendő holmiket, Május' 31-dikén és Apr. 1-sőjén kellessék feladni; melyhezképpest ugyan ez a' postaszekér, mint-hogy ennek Brassóbol lejendő útnak indulása Junius' 19-dikére leszen határoztatva, a' jövő Julius' 9-dikére érkezik Bétsbe vissza. A' nevezett napon tehát 's azután minden 14 napok alatt, hétfű napokon, útnak indittat hatnak oda minden olyanportékák, a' mellyek postaszekeren való küldtetésre alkalmasok, pénz 's egyebek; és útasok.

Ö Cs. Kir. Felsége méltóztatott a' Politziai és Censurát illető dolgok Udvari Cancellariájának eddig volt Vice-Elölülőjét Cs. Kir. Camerarius és Titkostonátsos Gróf *Sedlnitzky József* úr ö Excellenciáját, azon Udvari Cancellaria' Föelölülőjévé kinevezni, ki is az ezen hivatalhoz tartozó hitet a' folyó hónap' 22-dikén az ö Felsége' kezébe letéven, mindjárt azután Első Föudvarimester Hertzeg *Trautmandorff* által, illő pompával ennek házához vezetettett, 's az ott öszsügyülekezve lévő Politziai 's Censurát illető dolgok Cancellariájához 's a' Politziai Föigazgatáshoz tartozó személyeknek, szokott pompával 's rendtartással bemütattatott.

A' múlt szombaton, Május' 24-dikén ilyen Hirdetés jött-ki: —

A' Cs. Kir. egygyesített Beváltó és Eltörlő Deputatzió által ezennel közönségesen kihirdettetik, hogy ennek kormányozása, felvigyázása, és kontrollírozása alatt, az erre kirendeltetett Cs. K. Biztosságnak jelenlétében, a' Deputatzió Udvari Számtartószékének közbe jövetelével, azon papirospénzből, melly az 1816-ban Oktober 29-dikén kijött Felséges Patens erejeszerént

kinyitott, Conventziós pénzben 5 per Centes, Költsönözésnek útján begyűlt, ismét 10 millió forintokból álló summa, e folyó hónap' 27-dikén délelőtti 11 órakor a' Glaszin a' Stubenthor nevű kapuelőtt lévő elégető házban, mindeneknek láttára elégettetik. Béts, Május' 24-dikén, 1817. —“

„Gróf *Nemes Ádám*, Elölülői-helytartó, 's az Erdélyi Rendek' Küldöttje.

„Gróf *Lanskoronsky Antal*, a' Gallitziai Rendek' Küldöttje.

„Gróf *Veterani Malendein Julius* az Alsó-Austriai Rendek' Küldöttje.

Némely megjegyzést érdemlő észrevételek a' Bétsi Beobachterből: —

A' *Norimbergai* újság (melyről láss a' 41-dik számú N^o. Kurir' 317-dik levél-lapjának 2-dik hasábjában) azt mondja, hogy Londonban a' Kurir azt beszéli, hogy *Staelné* aszszonyság (Párisban) egy levelet vett volna *Sándor* Császártól, melyben legnagyobb meghatározással kifejezi ezen Cs. Felség azzal az országglási *liberalis Systemával való megelegetését*, melly a' Frantzia Udvarnál a' tavaly September 5-dikén az akkori Követi Kamara' eloszlattatására nézve kiadott Rendeléstől fogva felvétellett, valamint szintén azon végzését is, hogy seregeit Frantzia országból, a' harmadik esztendőnek eltelésekor kifogja vinni — „Mint-hogy minket (ily jegyzést vetett ezen szók után a' Beobachter) a' *Norimbergai* újság meghívott, hogy adjuk tudtára, hogy *valyon a' Kurir tisztább kútföböl merit-e, mint a' Morning Chronicle?* tehát mi azt feleljük néki, jó kútföböl, hogy a' feljebb előhozott egész dolog is, melyről a' Kurir beszéllett, hazugság.

A' Londoni *Morning Chronicle*, a' melly Május 6-dikán költ, 's utánna a'

Belgiumi *Vrai Libéralis*, a' magok Párisi szokott Levelezőik tudósítására, ismét egy tikkelyt adának-ki, melly egészen abba a' Cathegoriába tartozik, mellyet mi tsupa hazugságnak és költeménynek lenni hirdettünk (ez említettik a' M. Kurir mondott darabjában). A' *Morning Chronicle* levelezője maga költötte az Austriai Udvarnak azon Jelentését a' Nápolyi Udvarhoz, melyben az első azért a' szükségtelen és rendetlen sietségért panaszkodik az utólsó ellen, mellyel Murattal (ennek 1815-ben *Rizzóhoz* tett kiszállásakor) bántak, midőn megölelték. — „Mi (így szoll a' Beobachter) hiteles kútföböl erőssithetjük, hogy az Austriai Udvar a' szóban lévő tárgyra nézve sem ezen Jelentést nem írta sem valamely más jelentést nem irt a' Nápolyi Udvarhoz. Még is azt erőssíti a' *Morning Chronicle*, hogy ezen Jelentésnek megléte (existentiája) kétségbe hozhatatlan dolog, 's az Austriai Kabinét' részéről a' Nápolyi Udvar vagy is inkább átaljában a' *Bourbon* familia ellen, megelegettlenségnek lelkét nyilatkoztatja-ki. — Mi meggyőződöttek vagyunk (így folytatja szavait a' Beobachter), hogy maga a' *Morning Chronicle* abból, a' mit néki ezen tárgyról az ő levelezője irt, egy szót sem hiszen. Egyéberánt, hogy a' társasági rendnek ellenségei magokat oly környűlállások közzé helyheztelve lenni szemlélik, hogy hazugságokat költeni kéntelenitessenek azért, hogy legyen mit magyarázgassanak, leghathatósabb bizonyossága annak a' jó indulatnak, melly a' népeket lelkesíti, 's a' melynek véllünk egygyütt a' jó rendnek és tsendességnek minden barátjai igaz szívvel örvendezhetnek. Hanem, minthogy minden nemzeteknél, kivált az újságoknak olvasóik között, szoktak találtatni bizonyos számú könnyenhívők, tehát mi azoknak a' nevezetlen Levelezőknek, kik egy időtől fogva a' *Diplomatikai irásoknak fábrikálását* a' magok föbb foglalatossokká

tenni láttatnak, telyességgel meg nem engedjük azzal az örvendezéssel való élést, hogy azt tarthassák, hogy a' könnyen hívó embereken tsak legkissebbnyire is győzedelmeskedhettek volna. Minthogy egy újságlevél sem lehet talám olyan, ha mindjárt legrészrehajlóbb volna is, hogy az egyenességnek 's igazságszeretnek characterét annyira megtagadhatná, hogy a' legnyilvánosabb igazsággal szemtűlszembe, a' hazugság mellett szemérmetlenbátor tekintettel megmaradni akarna: tehát a' *Morning Chronicle* 's a' *Vrai Liberal* íróitól is várjuk (Német újságok pedig, remétségünk szerént többé efféle hazugságok hirdetése által megmotskolni magokat nem fogják), hogy az efféle általok kihirdetett de általunk, jó kútfő után, nem igaznak lenni nyilatkoztatott tikkelyeknek megazáfolását, a' magok olvasó közönségének tanuságára, leveleikbe fel fogják venni. Mi pedig részünkről, a' mi olvasó közönségünket az efféle költeményekről meginteni, valamikor tsak magát arra valamelly alkalmatosság előmutatni fogja, el nem múlatjuk, meggyőződöttek lévén affelől, hogy mindazért, a' mit talám leveleink e' miatt, az újságon- 's újításokon-kapó emberek előtt, a' maga betségéből elveszthet, minden jó gondolkodásuaknak, a' kikre mi egyedül hajtunk 's figyelmezünk, a' dolgokba beljebb néző helybehagyása, nekünk ezen kárvalásunkat gazdagon kipótolja.“

Spanyol Ország.

A' *Madridból* Máj. 2-dikán indúlt levelek szerént, *Lacy* és az ő főbb czimborássai *Barcellonában* egy hadi ítélőszék által már halálra íteltettek. Az általa eltsábittatott katonaság éppen azon szempillantatban állott-el tölle, midön az özszeesküvés elárultatott; tsak valami 30 tisztek maradtak mellette hűségesek, kik kétség kívül nagyobb részint osztolni is fognak velle a' büntetésben. A' tsendesség egyéb-

eránt, valamint Kataloniában, úgy Arragoniában is egészszen helyreállott.

Párisban a' *Journal des Debats* nevű újságban ilyen tikkely jött-ki Spanyol és Portugallia országokrol: — „*Madrid* Május' 1 -ső napján. A' mi Udvarunk és a' *Rio-Janeirói* Udvar között támadott egyenetlenkedés, fontosodni látszik. Ha a' közönséges hireknek hitelt adhatunk, nem soká számos *Spanyol* tsatázó seregek fognak megmozdúlni *Leon* és *Extremadure* tartományainkban táborba gyülekezni. Sőt meghatározva erőssítik, hogy 12 gyalog és néhány lovas Regementekhez már meg is érkezett volna az indulásra való parantsolat, és hogy a' Portugallia ellen tsatázni fogó seregeket *Castannos* és *Elio* Generál-Kapitányok (emez, ki a' Kataloniai özszeesküvésnek; ez, ki régebben a' Valenciainak kiütését meggátolták), fogják vezérteni. *Segoviából*, a' Királyi Ágyuzó sereg' oskolájából, haladék nélkül útnak fog egy Ágyuzó tsapat indulni.

A' *Madridban* Aprilis' 30-dikán ki-jött Udvari újság egy tudósítást adott-ki *Cuba* szigetének fő városából *Havanából*, a' melly innét Januarius' 25-dikán indúlt útnak *Európa* felé, 's nevezetes környűllásokat foglal magában nevezetesen az Anglusoknak *Jamaika* szigetén folyó környűllásaikrol: — „*Jamaikánuk* előkelőbb lakosai, így szoll a' Spanyol tudósító, özszeegyülekezvén affelett tanátskoztak, hogy mitsoda eszközök által lehetne megakadályoztatni, hogy a' Szeretsen rab-szolgák, kik ott a' felkeléssel hathatósan fenyegetődztek, lármát ne tsinálhassanak, 's az ott vezérkedő Anglus Admirálist arra kényszerithessék, hogy minden alattalévő hajóskapitányoknak parantsolja-meg, hogy a' *Jamaikai* kereskedő hajókat a' Spanyol insurgensek ellen, kik minden külömbség nélkül minden, akármelly zászlóval evező hajót kiprédálnak, oltalmaz-zák. Minden lakosok meghívattattak, hogy

Spanish-Townba jelennyenek-meg, 's az eleikbe tétetendő kérdésekre feleljenek. A' tanátskozások úgy valának elintéztetve, hogy titokban tartassanak. Egygyik tárgya vala a' tanátskozásnak az is, hogy miként lehessen a' Pethion és Christoff alatt lévő St. Domingói lakosoknak *Jamaikával* való titkos kereskedéseket 's általjában az ő ezzel való veszedelmes közösüléseket meggátolni, 's kivált annak elejit venni, hogy azon lázzasztók' fejei a' magok Pethionnal való titkos özszeszövetkezéseket ne folytathassák, kik a' prédáláshoz szükséges fegyvert 's egyéb készületeket Pethiontól a' *Cayes de St. Louisi* magazinumokból kapják. Mind ezeknek a' célzásoknak elérhetése végett abban egygyezett-meg a' gyűlés, hogy mindeneknek felette azon kell lenni, hogy azokat a' kereskedő házakat megesmerni lehessen, mellyek a' tengeri ragadozókkal általjában is de kiváltképpen a' St. Domingói Fekete Fejedelmekkel, özszesztsatozódságban vannak. *Manilla* nevű fő Spanyol-lázzasztó, éppen azon időben, mikor a' Jamaikai előkelő lakosok ezen tanátskozásokat tartották, Jamaikának fő városában *Kingston*ban lévén, azonnal ő is a' gyűlés eleibe hivattatott, hogy az eleibe tétetendő kérdésekre feleljen. Mik voltak ezen kérdések, még nem tudhatni, de bizonyos az, hogy ezen ember (Manilla) *Jamaikát* 24 óra alatt odahagyta, 's evezését *Uj-Orleanba* vette.

„Továbbá kitudódván az, hogy a' *Jamaika* szigetén lévő Anglus Szeretsen Regementek, azokkal a' Szeretsen tsoporokkal, kik magokat az erdők 's hegyek közzé vették, egygyetértésben legyenek, erre nézve mind ezek a' Regementek hajókra szállittattak, 's onnét Európa felé útnak indittattak. Sokak a' Szeretsenek közzül ítélőszék' eleibe állittattak 's halálra ítéltettek. Eljött az ideje, hogy a' nemzetek felserkenvén, annak szükséges voltát általlássák, hogy azoknak a' nyúgha-

atlan főknek zabolán való tartatásán minden iparkodással rajta kell lenni, kik a' nyúghatatlanság' szövétnekét előbb az Amériikai szároz tartományokon meggyujtván most már azon iparkodnak, hogy annak lángját a' szigetekre nézve is általharapoztassák, a' nélkül, hogy a' törvényes jussal-biró Uralkodókra legkissebb tekintetet fordítanának, a' kiknek zászlóikat szünetlenül való alatsónyságokkal illetik, 's a' nemzeteknek kereskedéseket minden tekintet nélkül zavarják.“

Északi Amerika.

Londonban úgy beszéltek némelyek az Északi Amérikábol érkezett levelekből, hogy azon Bízatosok között, kiket az egygyesült Státusok és Anglia a' magok Amériikai közös határaiknak elintézésére kiküldöttek, egyenetlenségek ütöttek volna ki, és hogy az Amériikaiak' kívánságát azon vidékekre nézve, mellyeket ezek megtartani akarnak, Anglia egyáltaljában el nem fogadhatja. Az Amériikai újságokban azonhözben még eddig semmi emlékezet nem tétetett azon egyenetlenségekről, mellyekről *Londonba*, magános levelezők után efféléket beszéllettek.

A' *Floridai* levelek szerint, mellyek onnét Mártziusban indultak, az insurgensek már oda is általharapoztatták vala a' nyúghatatlanságnak tüzeit. *Pensacolára* minden órán réáütni szándékoztak, 's azután Napkeleti Floridában *St. Augustin* ellen szándékoztak próbát tenni; melly környülállásokra nézve az egygyesült Státusok, hogy a' magok neutralitássokat fenntarthassák, *Montgomery* vára mellett egy ármádát gyűjtöttek özszesze, nem azért, hogy vagy az insurgeneket vagy pedig a' Spanyolokat bántsák, hanem, hogy ha őket megtámadja valamelyik, vagy határaikra által nyomúl, azt vissza verhesék.

Későbbi, úgymint az Aprilis' 5-dikén költ tudósítások szerint, Napnyúgoti Floridában *Pensacola* várát már valósággal

elfoglalták az insurgensek, mellyet abból lehetett gondolni, hogy a' prédáló insurgens-hajók a' magok ragadományait, mellyeket eddig *St. Domingóra* Cap Francoisba küldöztek, már oda (*Pensacolába*) kezdték vala küldözni.

Napnyúgoti India.

Barbadós szigetéről érkezett Anglus levelek erősítik, hogy *Guadaloupe* szigetén a' két féle gondolkozású Frantziák összeveszvéen, rútol megverekedtek. A' Royalista 's Bonapartista részek' vesztését egygyütt 30. elesett emberekre számlálják. Egy Frantzia hajó érkeztén meg oda Európából, azt a' hazug hírt terjesztette el, hogy *Toulouse* 's *Bordeaux* városaikban ismét a' három színű kokárdát viselik, 's ez által okozta a' verekedést.

Nagy Britannia.

A' *Portugallia*' számára Angliában felvásároltatott puskákat, a' *Times* szerint már hajóra rakták; 20,000 darabot Lisbonába, 6000-ret Brasiliába visznek.

Május' 6-dikán előfordult a' Parlamentum alsó házában a' finantziai új plánumnak egy része, melynek főbb tzikkelvényében a' *Sine-Guráknak* (munkanélkül való hivataloknak) eltöröltetése jóváltatik, de oly feltétel alatt, hogy azoknak kárvallása, a' kik most efféle jövedelmeket vesznek, kipótoltassék. *Brougham* és Lord *Milton* előre jelentést tettek, hogy a' mikor az ezen tárgy felett való vetélkedés előfordúl, ők minden tehetségek szerint azon fognak iparkodni, hogy a' jóvállás' ezen hátulsó részének meghatározatását, úgymint, hogy a' mostani tulajdonosoknak kára kipótoltassék, megakadályoztathassák. — *Bankes* nevű tag nagyon tsulálkozott, hogy a' Ministerekkel ellenkező rész, melly a' *Sine-Curáknak* eltöröltetését eddig oly nagyon sürgette, most, midőn azt a' Ministerek magok, legalább részenként, eltörölni akarják, magát annak ellene szegzi.

Azt jóvállván nem régen a' kintstár'

*Cancellarius*a, hogy a' szegénységen való segítés végett jó leszen egy 60,000 sorsczédulákból álló lotteriát felállítani, úgy hogy minden czédula 10 font Sterlingeket érjen: ennek a' javallásnak is nagyon ellene szegzte magát a' Ministerekkel ellenkező rész. *Littleton*, közönség' megtsalásának nevezte az ilyen lotteriát, 's azt mondotta, hogy ő tudja, hogy az árvaház' gondviselője, nem fog az árvaházból gyermekeket küldeni, hogy sorsot vonnyanak (a' lottériákban árvaházbéli gyermekek által szokták a' sorsokat kivonatni). —

A' Parlamentum alsó házában e' h. 7-dikén a' Catholicusok' ügye ismét előfordult: de, a' mellett, hogy most Lord *Castlereagh* 's *Canning* Ministerek is pártjokat fogták, még is visszavettetett. Reá 221, ellene 245 tagok voksoltak.

Mint nagy ritkaságot úgy nézik most a' *Londoniak*, azt az ezüst asztalikuszületet, mellyel a' Brasiliai Király Lord *Wellington*t megajándékozta, 's a' melly *Girard* nevű ezüstmivesnél a' közönséges nézésre ki van tételve. A' középdarab, három fasciák (kötésetskék) által a' 3 Szövetséges győzedelmes nemzeteket jelenti. Körülette a' világ' 4 részeit 4 állatok, úgymint Európát egy Ló, Ásiát egy Teve, Afrikát egy Skorpió, Amérikát egy Alligator ábrázolják, koszorukat nyujtván a' győzedelmes nemzeteknek. A' győzelem' istenaszszonya legfelül, szárnyait a' félsziget felett kiterjesztvén, jobb kezében olaj és pálma ágat, a' balban három borostyán koszorut tart. Az egész alkotmányt 8 Sphinx tartja, mellyek azokat a' 8 esztendőket jelentik, a' mellyek alatt Lord Wellington a' félszigeten (Spanyol országban) tartózkodott. Az egész készülethez 180 ezüst tányérok, 's ugyanannyi kés, villa, kalán, 's a' többi tartoznak, mellyek 100 untziát nyomnak, 70 fedeles és 30 fedeletlen tálakkal, 's 8 leveles edényekkel.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Nemes Szabolcs Vármegyéből Május 11-dik napján, a Rétközi Helységek között egy Helységből. — Az itt körülbelől lévő Rétközi Helységeknek lakosságát, a kik a mostani szűk időben csak hallal, és sulyommal táplálják magokat; úgy megszorította az el-múlt Aprilis hónapja, hogy a szakadatlanul tartó zürzavaros szeles időben nem mehetvén szélyel a vizre élelmek keresése végett, a házaknál majd csak nem éhel kénytelenítették meghalni. A tartós szél a házba beresztette a lakosokat, a mely oly kedvetlen sovány volt, hogy még az öregek is ily hosszas zürzavaros szeles időre nem emlékeznek; ezek között a Rétközi Helységek között egy Helység, oly jóltévőre talált, a mely minden bizonnyal megérdemli a figyelmetességet: mert legnagyobb szükségben, Néhai Boldog emlékezetű volt Dicasterialis Praeses Nagyságos Valyai Ibrányi Farkas Ur elmara-dott példás, és ritka kegyességű özvegye valósággal egy Keresztényi Virtusokkal ékeskedő Aszszonyság, csak nem a megelégedésig bétöltötte őket — nevezetesen észre vévén Jobbágyainak szegénységeket, és szükölködéseket — Tisztelendő Adányi József Plébános Urnak vigyázása alatt, tengeris kassait fel-bontatta, és szükölködő szegény jobbágyainak minden pénz és interes nélkül kiosztatta, lehet el gondolni mennyi szegény szükölködők tódultak ezen alamisnára, a kik között igen kevesen tértek honnyokba vigasztalás nélkül vissza; mert — Tisztelendő Adányi József Ur igen szemesen vigyázott minden szükölködőkre, és a háznak népessége szerint adatta a szegény jobbágyoknak az alami'snát. A háládatos szivből származott fohászok egymást érték, kérvén

a menynek földnek Urát, hogy Nagyságos aszszonyoknak betses életét tartsameg virágoztassa 's békességbe egészségbe töltse kívánatos életét — töllök kitelhetőképpen áldván egyszersmind az Istennek jóságát is, hogy róllok atyaiképpen gondot visel. — Nem lehet eléggé leírni a szegény jobbágyoknak háládatos kiáltásokat — a melyek mint meg annyi könyörgések voltak a menynek földnek Urához Istenéhez. —

Itt halat, mikor az idő tsendes, igen sokat fognak, és a szegény lakosok minden kenyér nélkül, *summo appetitu* falatozzák.

A Tavaszt elvetették de az idő nagyon szomorun jár rá — még egy szemessők sints eddig az ideig, az ősz is sinitik az esső nemléte miá. —

Tudományos Tudósítások.

Eggenberger, Hartleben, Müller és Kiss István Özvegye és a Fia József Pesti, Schwatger Posonyi és Györi, Wiggand Sopronyi, Csáthy Debretzeni, Guttman Kolosvári, Hochmeister Márton Szebeni, Lang Fejérvári, és Schamburg Bécsi Könyvárosoknál Ezen új Könyvek találtak.

Közönséges vagy Uuiversalis Geographia —

A Bécsi Kongresszusban történt változások szerint írta Cannabich J. G. F. Prof., Fordította Czövek István, 2 Darab. — Nagy Nyoltzad Rétkben. 1817. 6 forint Kötve 7 for. 30 kr.

Az Első Darab kész, a második Julius elején készül-el, a ki az Első Darabot megveszi, köteles mind a két Darabnak árát, az az: Kötetlenül 6 forint Kötve 7 forint 30 krajczárt egyszerre lefizetni, és érdemes Nevét felirattatni; — ez csak azért kívántatik, hogy csonka Nyom-

tatványok ne maradjanak, külömben történhetne, hogy valaki az Elsőt megvévén, 's a' másodikat itt hagyván, a' Kiadó Urnak nagy kárt okozna; ámbár reményleni lehet, hogy ily szépen, nagy gondal dolgozott, felette hasznos Munkát, és ily olcsó áron, kevesen találkoznának, a' kik ezen geographiai Kincset nem betsülhetnék.

Nevezetes Utozások Tárháza.

Több Tudósokkal együtt készítette 's kiadta Kis János, 4 Darab annyi mettszett képpel. Nagy Nyoltzad Réthben. 1815 — 1816. 12 for. Kötve 15 for. Foglalata. *Az Első Darabnak*: Park útozása Afrika belső tartományában, Bourbon', Franczia', 's Javan' szigeteiről és Babon országról szólló némelly tudósításokkal egygyütt. *Másodiknak*: Kapitány Marchand Istvánnak rövid Summába foglalt utazása a' Világ körül, 1790. 1791, 1792. Esztendőben, Drake utazásának Velejével együtt. Amazt Frantziából, ezt Németből készítette Matskási Ferentz. — *Harmadiknak*: la Perousének 1785, 1786, 1787 és 1788-dik Esztendőben tett Utazásának veleje. Fordította Halasy Mihály. *Negyediknek*: Angliába, Skótziába és Hiberniába való Utazás 1801-ben. Irta Picet Márk Agoston Genevai Professor. Németből fordította Z. I.

Ennél szebb és válogattabb Tárgyakrol irt Munka már régen nem készült, igérve vott ezen Tárházat esztendőnként 4 Darabbal szaporítani, de mivelhogy kevés számú Előfizetők voltak, a' Kiadó Ur arra háíározta magát, hogy Augustusi Vásárig félben hagyja, reménylvén,

hogy ha ezen 4 Darabot olvassák, ezen Tárháznak betség, megösmerni fogják; — és Augustusi Pesti Vásárkor, ha ismét 4 következő Darabokról Jelentést betség, többen előfizetni és Igyekezetét elősegíteni fogják. Ugyan akkor minden Vásárkor egy Darab, úgymint; Novemberi Vásárkor az 5-dik, Mártziuskor 1818-ban, 6-dik, Juniuskor 7-dik, Augustuskor 8-dik Darab készül. —

Az Eskiivés, Szomorú Játék öt Felvonásban.

Szerzette G. J. kiadta Dömötör Miklós Udvari Hites Jegyző, a' Szerző Barátja. Egy mettszett Kuprummal és Vignettel. 1817. Nagy Nyoltzad Réthben. 2 for. Kötve 2 for 30 kr.

Erről röviden tsak említeni szükségesnek tartottam, hogy még eddig ennél szebb és érzékenyebb Eredeti Darab nem készült.

Előfizetési Jelentés.

Ama még tavál előfizetési úton hirdetett Munka ily czím alatt: *A' Magyar Országi Helvétziai Vallástételt követő Oskolai Tanítók Tárháza*, melyben találtatnak a' nevezett személyek szükségekhez alkalmaztatott Templomi, és Halotti Prédikátziók, Orátziók, és Bútszóttató Versek készítette Sipós József, Prédikátor e. i. sz. a' Helv. Vallástételt követők Szentesi Oskolájában Első Tanító, — már Prés alatt vagyon; és Augustusi vásárkor elkészül, addig 5 forinttal még előfizetni lehet.

Trattner.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Máj. 23-dik napján 330 — 24-dikén 327 $\frac{2}{3}$ — forintot.

Arany. Május 23-dikán; — Császári: 15 fl. 10 kr. —